

ΤΟ ΚΑΛΟΝ ΚΑΙ ΚΑΚΟΝ ΤΟΥ «ΣΚΑΝΔΑΛΟΥ»

Αποστολικό Ανάγνωσμα

Κυριακή τῶν Ἀπόκρεω (Α΄ Κορ. η΄, 8 - θ΄, 2)

Μόνον ἐκεῖνος πού φλέγεται ἀπό ἀγάπη πρὸς τόν συνάνθρωπο καί εἶναι ἔτοιμος γιά κάθε εἶδους θυσία γιά τήν ἀγάπη καί τήν δόξα τοῦ Χριστοῦ, μπορεῖ νά μιλάει γιά ἀγάπη. Ἀγάπη καί θυσία, ἀπό τά μικρότερα ἕως τά μεγαλύτερα, ὅπως βλέπουμε νά συμβαίνει στόν Ἀπόστολο Παῦλο. Στόν Ἀπόστολο τῶν Ἑθνῶν, πού διαμαρτύρεται κάποια στιγμή μέ ὅλη τήν δύναμη τῆς ψυχῆς του ἐναντίον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι, εἴτε ἐνσυνείδητα, εἴτε ἀσυνείδητα, γίνονται ἀφορμή σκανδάλου στούς πιστούς. Καί δέν θά μποροῦσε νά συμβαίνει διαφορετικά σέ αὐτήν τήν περίπτωση, ἀφοῦ τό σκάνδαλο ἐπιφέρει καταστρεπτική ἐπίδραση στήν πνευματική ζωή, καί γενικῶς στήν πνευματική πρόοδο τῶν Χριστιανῶν.

Ὁ Ἀπόστολος, ἐκείνη τήν περίοδο, εἶχε λάβει πληροφορίες, ὅτι στήν Κόρινθο ὑπῆρχαν μερικοί πιστοί, "προοδευμένοι" στήν γνώση, οἱ ὁποῖοι δέν πρόσεχαν ὅσο θά ἔπρεπε τήν ἐξωτερική τους συμπεριφορά καί γίνονταν ἀφορμή πολλῶν σκανδάλων. Ἡ βρωσις τῶν εἰδωλοθύτων κρεάτων, δηλαδή ἐκείνων τά ὁποῖα εἶχαν προηγουμένως προσφερθεῖ θυσία στά εἰδωλα, γινόταν αἰτία ὥστε ὠρισμένοι ἀπλοϊκοί πιστοί, πού δέν εἶχαν ξεκαθαρίσει ἀκόμα μέσα τους κάποια θέματα, νά σκανδαλίζονται. Ἔτσι ὁ ἰδρυτής τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κορίνθου, ἔμμεσα τούς ἐπιτιμᾷ. Ἐπιτιμᾷ ὅσους γίνονταν αἰτία καί ἀφορμή σκανδάλου, γράφοντας τους: **«Ἐάν ἡ τροφή γίνεται αἰτία σκανδάλου στόν ἀδελφό μου, ἐγώ δέν θά φάγω ἀπό ἐδῶ καί πέρα καθόλου κρέας σέ ὅλη μου τήν ζωή, γιά νά μή σκανδαλίσω τόν ἀδελφό μου»**. Ἔτσι, ὁ θεόπνευστος Ἀπόστολος ξεκαθαρίζει τό θέμα τοῦ σκανδαλισμοῦ μιά γιά πάντα κατά τρόπο ἄμεσο, δυναμικό καί ἀποτελεσματικό.

Ὅμως, τό σκάνδαλο δέν ἀφοροῦσε μόνο τήν Ἐκκλησία τῆς Κορίνθου τότε, διότι δυστυχῶς τό βρίσκουμε νά ἐμφανίζεται, ἀπό τότε καί μετά, σέ κάθε τόπο καί σέ κάθε ἐποχή μέ διάφορες μορφές, καί τό βλέπουμε νά φυτρώνει ὡς μανιτάρι τοῦ διαβόλου παντοῦ καί πάντοτε. Διότι, τί εἶναι "σκάνδαλο"; "Σκάνδαλο" εἶναι τό ἐμπόδιο καί τό πρόσκομμα, τό ὁποῖο παρεμβάλλεται στήν πνευματική πορεία τοῦ πιστοῦ καί ἐμποδίζει τήν πνευματική του προκοπή. Κάποια δηλαδή συμπεριφορά ἀνάρμοστη γιά Χριστιανό, κάποιος λόγος ἐπιπόλαιος, κάποιο παράδειγμα πρὸς ἀποφυγήν, ἀλλά καί τόσα ἄλλα κακά, πού συμβαίνουν γύρω μας καί πού, ὅπως ὅλοι βλέπουμε, γίνονται ἀφορμές ὥστε νά κλονίζεται ἡ πίστις τῶν ἐν Χριστῶ ἀδελφῶν.

Καί φυσικά, σκάνδαλο δημιουργεῖται ὄχι μόνο ἀπό τίς πράξεις ἐκείνων πού εἶναι ἐντελῶς ἀπρόσεκτοι καί ἔχουν σχεδόν ἀρνηθεῖ τήν χριστιανική ζωή, ἀλλά καί ἀπό πράξεις κάποιων ἀκατάρτιστων πιστῶν, ὅπως καί ἀπό πράξεις κάποιων πού μποροῦν νά χαρακτηρισθοῦν ὡς "ἠθικῶς ἀδιάφοροι".

Καί τό θέμα γίνεται περισσότερο απ' ὅσο μπορούμε νά φανταστοῦμε σοβαρό, ὅταν βλέπουμε τόν ἴδιο τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό νά καταδικάζει τό σκάνδαλο μέ τίς πλέον δριμεῖες ἐκφράσεις καί νά περιγράφει μέ τά μελανώτερα τῶν χρωμάτων τήν βαρειά εὐθύνη ἐκείνου πού τό προκαλεῖ, λέγοντας: *«Οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται» (Ματθ. ιη', 7)*. *«Ἀλλοίμονο σέ ἐκείνον πού προκαλεῖ σκάνδαλο στούς ἄλλους»*. Καί ἀκριβῶς τά λόγια αὐτά τοῦ Χριστοῦ θά πρέπει νά δημιουργοῦν τήν εὐλογημένη προσοχή στήν συμπεριφορά ὅλων μας, ὅπως καί τήν περίσκεψη, ἂν ὄχι καί τόν φόβο, στίς ψυχές ὅσων αἰσθάνονται ὅτι ἡ ἔως τώρα συμπεριφορά τους δέν εἶχε τήν δέουσα προσοχή, ἀλλά ἀπουσίαζει ἡ συναίσθηση ὅτι οἱ ἴδιοι εἶχαν γίνει αἰτία σκανδάλου, μέ ἀποτέλεσμα κάποιες ψυχές ἄλλων νά ἔχουν κλονισθεῖ σοβαρά, ἴσως δέ καί ἀνεπανόρθωτα ἀπό τήν δική τους ἀπρόσεκτη συμπεριφορά.

Ἐπομένως, τό σκάνδαλο ἀποτελεῖ ἁμαρτία μεγάλη, καί ἡ εὐθύνη ὅλων μας εἶναι τεράστια ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων καί ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖο κάποιες φορές ὁ πιστός Χριστιανός νά θυσιάζει καί μερικά δικαιώματά του προκειμένου νά ἀποφύγει τήν δημιουργία σκανδάλων στούς ἄλλους, ἀφοῦ ἐπί τέλους καί ὁ πλέον ἀπλοϊκός ἀδελφός φέρει ἀθάνατη ψυχή, γιά τήν ὁποία ἐπίσης πέθανε ὁ Χριστός ἐπάνω στόν Σταυρό.

Θά πρέπει ὅμως νά καταστεῖ ἀπό ὅλους μας κατανοητό καί κάτι ἀκόμα. Ὅτι δηλαδή, ναι μέν φέρει εὐθύνη ἐκεῖνος πού μέ τήν ἀπρόσεκτη ζωή του σκανδαλίζει τούς ἄλλους, ἀλλά μέρος τῆς εὐθύνης ἔχει καί ἐκεῖνος πού σκανδαλίζεται. Ἄς σταθοῦμε λίγο περισσότερο στό σημεῖο αὐτό. Ὑπάρχουν ὠρισμένοι, πού ὡς αἰτιολογία τοῦ κλονισμοῦ τῆς πίστεώς τους καί τοῦ παραστρατήματός τους σέ πράξεις ἁμαρτίας, φέρουν τό ὅτι δῆθεν ἐσκανδαλίσθησαν ἀπό τόν ἄλλον, τόν ὁποῖο καί μιμήθηκαν. Ὅπως ὅμως γίνεται κατανοητό ἀπό ὅλους, ἡ ἀστήρικτη λογικά καί ἠθικά αὐτή δικαιολογία, ὅτι δηλαδή «δέν φταίω ἐγώ, ὁ ἄλλος μέ παρέσυρε», ὄχι μόνο δέν τόν ἀπαλλάσσει ἀπό τό βάρος τῆς εὐθύνης, ἀλλά προσαυξάνει τήν κατηγορία ἐπί τοῦ "σκανδαλισθέντος" καί εἰς τό κακόν "ἠττηθέντος", σέ ἀκόμα μεγαλύτερο βαθμό. Διότι, ὁ Θεός τοῦ ἔδωσε καί νοῦν καί συνείδηση γιά νά μπορεῖ νά διακρίνει τί εἶναι συμφέρον νά πράξει. Ὅποιος δηλαδή προσπαθεῖ νά δικαιολογήσει τά δικά του ἀτοπήματα καί σφάλματα προβάλλοντας τά ἀτοπήματα καί σκάνδαλα τῶν ἄλλων ὡς δικαιολογία, «ὁμοιάζει μέ ἐκείνον πού θέλει νά πλυθεῖ καί νά καθαρισθεῖ μέ τήν λάσπη» τῶν ἄλλων, ὅπως εἶχε διδάξει ὁ Σωκράτης. Ὁ Θεός δέν μᾶς εἶπε νά κανονίζουμε τήν συμπεριφορά μας σύμφωνα μέ τό κακό παράδειγμα πού δίνουν δυστυχῶς κάποιοι ἀπρόσεκτοι Χριστιανοί, ἀλλά σύμφωνα μέ τόν νόμο Του καί τό διαχρονικό καί αἰώνιο παράδειγμα πού Αὐτός ὁ ἴδιος μᾶς ἔδωσε, ὅταν ἦλθε ἐπί γῆς.

Ἐάν μάλιστα θελήσουμε νά ἐμβαθύνουμε ἀκόμη περισσότερο στό θέμα τοῦ σκανδαλισμοῦ, θά καταλήξουμε στό ὅτι, ἐάν ὑπάρχει ἀγαθή διάθεση καί πρόθεσις, τό σκάνδαλο μπορεῖ ἀκόμη καί νά μᾶς βοηθήσει νά γίνουμε

καλύτεροι, καί ὄχι μόνο νά μᾶς ἀνακόψει, προσωρινά ἢ μόνιμα, ἀπό τήν πορεία τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς πρὸς τήν ἀρετή. **«Τά σκάνδαλα, κηρύσσει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος, διεγείρουν (πρέπει νά διεγείρουν) τήν προσοχή μας στούς πιθανούς ἢ ἐπικείμενους κινδύνους. Μᾶς κάνουν δέ προθυμότερους στό καλό, καί ἀκονίζουν τόν νοῦν μας».** Καί κάποιος Ὅσιος, ὅταν ἐρωτήθηκε πῶς ἔμαθε τήν τέχνη τῆς προσευχῆς, ἀπάντησε: **«Ἀπό τά δαιμόνια»· ἀπό τόν πόλεμο δηλαδή πού τοῦ ἔκαμαν τά δαιμόνια μέ τούς λογισμούς, ἐκεῖνος ἀνεκάλυψε τήν μέθοδο τῆς καρδιακῆς προσευχῆς!** Ἔτσι καί ἐν προκειμένῳ, **τά ποικίλα σκάνδαλα καταρτίζουν τούς ἀθηντικούς πιστούς καί τούς ἀπεργάζονται ἀγιωτέρους, τούς δέ ρηχούς καί ἀγεύστους τῆς πνευματικῆς ζωῆς, τούς καταντοῦν χειροτέρους.**

Ἄς κλείσουμε λοιπόν μέ τά ἐξῆς: Πρῶτον, νά ἀποφεύγουμε πάση θυσία νά προξενοῦμε σκάνδαλα ὁποιασδήποτε μορφῆς στούς ἄλλους, καί δεύτερον, νά μή παρασυρόμεθα ἀπό ὅσους ἔχασαν τόν φόβο τοῦ Θεοῦ, τόν σεβασμό πρὸς τούς Ἁγίους, καί φυσικά τήν αἰδῶ, τήν ντροπή, ἔναντι τῆς κοινωνίας καί γίνονται κακό παράδειγμα. Ἀμήν.

**Ἀρχιμ. Ἰωήλ Κωνστάνταρος
Ἱεροκῆρυξ**